

Undtagelser — noget mangle praktisk Sans. De unge Teologer, der komme ud til Præstegaardene, blive tidt satte i saadan Armod, at de aldrig mere komme ud af den igen. Hvis de drive Præstegaardene selv, ja, saa er det desværre saa, at de ikke altid ere heldige i deres Handeler og Maade at forvalte Tingene paa, og have de Forpagtere, er der jo ogsaa store Ulemper ved det. Jeg tror, at den Maade, Præstegaardene afløses paa, at Præsterne nemlig skulle betale en vis Sum, meget bidrager til, at Præsterne komme ind i en Gæld, som de aldrig komme ud af. Jeg haaber ogsaa, at dette uheldige Forhold skal hjælpe til, at vi saa en Lønningslov. Det, denne har strandet paa, navnlig i Begyndelsen af 70-erne, var, at man vilde absolut have afgjort, om Midlerne vare Statsens Ejendom eller Kirkens Ejendom, om de skulde i et særligt Fond med Statsmyndigheder over eller i Statskassen. Den Side af Sagen betragter jeg som en mere teoretisk. Kunne Midlerne ikke føres sammen med Statskassen, skal jeg ikke have noget imod, at man holder Tjenster og alt det under jærlig Beregning. Jeg gaar ikke ud fra, at der vil blive noget tilovers til Statskassen, og mener heller ikke, at der bør blive noget tilovers, saa længe vi have en Folketirke; nej, kan det bare slaa til, kan man være glad. Vi give, som den ærede Landstingsmand ved, adskillige Hundrede Tusinder til Folketirken, saa kunne vi naa dertil, at Kirken ved sine egne Midler, eller det, som man kalder Kirkens Midler, det, der er henlagt til kirkelige Formaal, selv kan bygge de Kirker, der trænges til i Hovedognene, og være til Støtte her i Hovedstaden og ogsaa andetsteds, maa man være glad; saa det skal ikke stille os ad, hvis vi ellers kunne blive enige om Lønningsforholdene, og det turde jo være, at der ikke er saa meget, der stiller der. Altsaa, jeg er uenig med den ærede Landstingsmand (Bjerre) i, at nærværende Lovforslag vil fremhjælpe en Lønningslov; jeg tror, at det tværtimod vil gøre det modsatte.

Det er de almindelige Betragtninger, jeg gaar ud fra. Altsaa, jeg skal gerne være med til at forhandle videre om Lovforslaget, og ønsker, at Overvejelserne derover maa blive fortsatte; men jeg mener som sagt, at absolut Accidenjernes Afløsning maa med, og at Arrækten bør være 10 Mar i Stedet for 5, for at vi kunne undgaa Tilfældigheder. De to Forandringer maa absolut træffes, og endelig for det tredje maa, naar en Lønningslov vedtages, Sogne, hvor Afløsningen er foregaaet, føres ind under de

samme Lovregler, som komme til at gælde efter Lønningsloven. Uden disse Forandringer tror jeg virkelig, Lovforslaget vil saa meget ringe Betydning, for ikke at sige slet ingen, og jeg vil tilstaa, at jeg vil ikke være særlig ivrig for at saa nogen Afløsning som Menighedsmedlem under de Forhold, som foreligge, naar man ikke, som sagt, kan naa de Ting, jeg her har nævnt, og da navnlig den sidste Bestemmelse, at de afløsende Sogne komme ind under de samme Lovregler.

Jeg synes, at der er en Uklarhed i § 3. Jeg tror imidlertid nok, at min Opfattelse af den er rigtig, men det kan jo være, jeg tager fejl; jeg har hørt andre Medlemmer have en anden Opfattelse. I sidste Stykke af § 3 hedder det udtrykkelig, at naar ikke alle offerberettigede ere enige om Afløsningen, kan den ikke udføres — det maa jo være Meningen — for efter indtruffen Balance af dem, der modsætte sig. Nu har jeg hørt Medlemmer mene, at naar man bruger § 2, det vil altsaa sige det 5-aarige Gennemsnit, saa skulle alle de offerberettigede gaa ind paa det. Men saaledes kan jeg ikke forstaa det. Jeg tror, at de offerberettigede efter Lovforslaget ere ubetinget berettigede til at sige nej, og saa bliver Offeret ikke afløst. At de, som den ærede Minister mener, ikke ville modsætte sig er en anden Ting, det er meget muligt, det vil jeg gerne tro, men der er ingen Regel uden Undtagelse, og det vil vel ogsaa gælde her. Nu ser jeg meget vel, at man kan afløse i det ene Sogn og ikke i det andet, men noget anderledes vil det forholde sig med Hensyn til Afløsningen i Distrikter. Den ærede Minister ved meget vel, at der er Sogne, hvor der er mange offerberettigede, mange Lærere, der ere offerberettigede; et Sogn kan være delt endogsaa i 6—7 Distrikter, og disse Lærere ere alle offerberettigede. Nu turde det kunne hænde, og det er vist ogsaa indtruffet, at der kan være en enkelt Lærer, som ikke vil afløse, og at man ikke kan blive enig med ham om at afløse. Standses saa Afløsningen i Sognet alene for den enkelte Lærers Vedkommende, standser det blot i hans Distrikt, eller hvorledes vil Forholdet blive? Det vil dog være besynderligt, om der skal afres af et Distrikt i Kirken og ikke af de andre. Paa den anden Side er der ogsaa noget urigtigt i, at en Lærer f. Eks. kan standse hele Offerets Afløsning. Jeg tror, at hvis jeg har Ret i min Opfattelse; at offerberettigede, som ere ansatte for Lovens Strafftræden — det kan ogsaa være en Præst, som ikke vil afløse, medens alle Lærerne vil det — kan man ikke tvinge dertil, saa kan ogsaa et saadant Tilfælde indtræde,